Consideraţii privind detaşarea judecătorilor pentru desfăşurarea activităţilor în cadrul birourilor electorale

Revista Romana de Dreptul Muncii 2 din 2019

Autor: Prof. univ. dr. Marioara Țichindelean

Nota - Compartimentul juridic - C.T.C.E. Piatra-Neamț:

În privința detașării judecătorilor și procurorilor, de cele mai multe ori pentru desfășurarea activităților specifice în cadrul birourilor electorale, se pot identifica o serie de dispoziții legale, cu caracter de excepție față de dreptul comun. Potrivit art. 26 alin. (5) din Legea nr. 115 din 19 mai 2015 desemnarea preşedintelui biroului electoral de circumscripţie şi a locţiitorului acestuia se face în şedinţă publică de către preşedintele tribunalului, în termen de 20 de zile de la stabilirea datei alegerilor. Desemnarea se face, prin tragere la sorţi, dintre magistraţii şi ceilalţi jurişti care îndeplinesc condiţiile prevăzute de alin. (5^1) pe baza criteriului apropierii domiciliului sau reşedinţei de localitatea sau subdiviziunea administrativ-teritorială în care va funcţiona biroul electoral de circumscripţie. Tragerea la sorţi se face cu prioritate din lista magistraţilor, întâi pentru preşedinţi şi apoi pentru locţiitori. Lista magistraţilor care participă la tragerea la sorţi se întocmeşte de către preşedintele tribunalului, iar cea a celorlalţi jurişti care îndeplinesc condiţiile prevăzute de alin. (5^1) de către Autoritatea Electorală Permanentă. Listele trebuie să cuprindă un număr de persoane mai mare de 10% decât cel necesar. Magistraţii şi ceilalţi jurişti din listă care îndeplinesc condiţiile prevăzute de alin. (5^1) care nu sunt desemnaţi preşedinţi sau locţiitori ai acestora rămân la dispoziţia preşedintelui tribunalului, pentru înlocuirea, în cazuri deosebite, a titularilor. Lista trebuie să cuprindă: numele, prenumele, codurile numerice personale, domiciliile, reşedinţele, locurile de muncă, telefoanele, adresele de e-mail şi semnăturile de luare la cunoştinţă ale persoanelor propuse. Prin jurist se înţelege persoana licenţiată în ştiinţe juridice.

Conform alin. (2^3) al art. 121 din Legea nr. 115/2015, pe perioada cât funcţionează birourile şi oficiile electorale, membrii acestora, statisticienii, personalul tehnic auxiliar şi operatorii de calculator desemnaţi de Autoritatea Electorală Permanentă se consideră detaşaţi.

Întrucât nu intenționăm să ne substituim interpretării date de autor asupra problemei de drept reținute spre analiză în acest articol, vă prezentăm, cu titlu exemplificativ, câteva paragrafe din acest studiu

"(…) Art. 58 alin. (1) din Legea nr. 303/2004 creionează cadrul detaşării în cadrul justiţiei, ca funcţie fundamentală a statului, stabilind prerogativa Consiliului Superior al Magistraturii de a dispune detaşarea judecătorilor şi procurorilor, cu acordul scris al acestora, la alte instanţe sau parchete, la Consiliul Superior al Magistraturii, Institutul Naţional al Magistraturii, Ministerul Justiţiei şi Libertăţilor Cetăţeneşti sau la unităţile subordonate acestuia ori la alte autorităţi publice, în orice funcţii, inclusiv cele de demnitate publică numite, la solicitarea acestor instituţii, precum şi la instituţii ale Uniunii Europene sau organizaţii internaţionale.(…)"

"(…) În lipsa normelor speciale personalul detaşat în străinătate beneficiază de următoarele drepturi:
a) indemnizaţia de încadrare lunară, la care se adaugă sporurile cu caracter permanent prevăzute de lege pentru funcţia deţinută anterior detaşării;
b) decontarea costului transportului între locul de domiciliu şi locul detaşării, la începutul şi la sfârşitul perioadei de detaşare, precum şi pentru efectuarea concediului de odihnă în ţară;
c) decontarea chiriei, în limita plafonului stabilit anual, potrivit limitei bugetului alocat în acest scop, prin legea bugetului de stat, prin ordin comun al ministrului justiţiei, al preşedintelui Consiliului Superior al Magistraturii, al preşedintelui Înaltei Curţi de Casaţie şi Justiţie, al procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie şi al procurorului-şef al Direcţiei Naţionale Anticorupţie;
d) diurnă, în cuantumul prevăzut de lege pentru deplasarea în străinătate a secretarilor de stat.
Personalul detaşat în străinătate nu poate beneficia în ţară de aceleaşi drepturi acordate de instituţia unde este detaşat.

Din ansamblul prevederilor legale prezentate considerăm că se impune prezentarea trăsăturilor specifice detaşării judecătorilor şi procurorilor şi anume:
– existenţa cedentului, CSM şi cesionarului, alte instanţe sau parchete, Consiliul Superior al Magistraturii, Institutul Naţional al Magistraturii, Ministerul Justiţiei sau la unităţile subordonate acestuia ori la alte autorităţi publice, în orice funcţii, inclusiv cele de demnitate publică numite, la solicitarea acestor instituţii, precum şi la instituţii ale Uniunii Europene sau organizaţii internaţionale;
– necesitatea acordului scris al judecătorilor şi procurorilor detaşaţi;
– suspendarea raportului de muncă cu cedentul pe perioada detaşării;
– acordarea drepturilor mai favorabile persoanelor detaşate;
– perioada de detaşare este cuprinsă între 6 luni şi 3 ani. Detaşarea se prelungeşte o singură dată, pentru o durată de până la 3 ani."(…)

"(…) De asemenea, prin art. 11 alin. (1) din Legea nr. 208 din 20 iulie 2015 privind alegerea Senatului şi a Camerei Deputaţilor, precum şi pentru organizarea şi funcţionarea Autorităţii Electorale Permanente se stabileşte că la nivel naţional se constituie un Birou Electoral Central, format din 5 judecători ai Înaltei Curţi de Casaţie şi Justiţie, preşedintele şi vicepreşedinţii Autorităţii Electorale Permanente şi din cel mult 12 reprezentanţi ai partidelor politice, alianţelor politice, alianţelor electorale, conform legii, precum şi un reprezentant desemnat de grupul parlamentar al minorităţilor naţionale din Camera Deputaţilor. În continuare legea precizează că pe perioada cât funcţionează birourile şi oficiile electorale, membrii acestora, deci şi judecătorii, statisticienii, personalul tehnic auxiliar şi operatorii de calculator se consideră detaşaţi şi primesc o indemnizaţie stabilită prin hotărâre a Guvernului, la propunerea Autorităţii Electorale Permanente. Preşedinţii birourilor electorale, locţiitorii acestora şi membrii primesc indemnizaţia de la data încheierii proceselor-verbale de învestire. Pentru indemnizaţii se reţine, se datorează şi se virează numai impozitul pe venit, potrivit legii."(…)

"(…) Examinând activitatea pe care o desfăşoară magistraţii (judecători şi procurori) în cadrul alegerilor locale, considerăm că ea reprezintă o activitate "nejurisdicţională" desfăşurată în baza legii, atribuită autorităţii judecătoreşti prin dispoziţii legale imperative. Nu se poate aprecia că în acest context autoritatea judecătorească şi-a depăşit limitele competenţei atribuite de Constituţie şi Legea nr. 304/2004, nefiind o trecere abuzivă a "barierelor" autorităţii judecătoreşti, ci o prerogativă ope legis."(…)

"(…) Soluţionând excepţia de neconstituţionalitate a art. 32 din Legea nr. 67/2004 pentru alegerea autorităţilor administraţiei publice locale, referitor la organizarea şi componenţa Biroului Electoral Central, în special în ceea ce priveşte includerea în componenţa acestuia a şapte judecători de la Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie, Curtea Constituţională prin Decizia nr. 326 din 14 septembrie 2004 observă că organizarea şi desfăşurarea operaţiunilor electorale trebuie realizate de organisme neutre, alese sau desemnate prin procedee democratice şi transparente. Rolul Biroului Electoral Central este de a veghea la buna organizare şi desfăşurare a alegerilor şi la stabilirea corectă a rezultatului voturilor, la asigurarea şi garantarea egalităţii de şanse pentru toţi candidaţii, indiferent de apartenenţa politică a acestora. Cât priveşte componenţa acestuia, alături de reprezentanţi ai partidelor politice, alianţelor politice şi alianţelor electorale, legiuitorul a optat şi pentru şapte judecători ai Înaltei Curţi de Casaţie şi Justiţie, atât pentru neutralitatea lor politică, pe de o parte, cât şi pentru faptul că ei fac parte dintr-o altă putere a statului - cea judecătorească -, pe de altă parte. Din această perspectivă, participarea judecătorilor Înaltei Curţi de Casaţie şi Justiţie ca membri în Biroul Electoral Central se constituie într-o garanţie privind desfăşurarea corectă a întregului proces electoral, câtă vreme, prin statutul lor, aceştia nu pot face parte din partide politice, nu pot candida, nu pot fi aleşi şi se supun, în întreaga lor activitate, numai legii. Pe perioada cât îşi desfăşoară activitatea în cadrul Biroului Electoral Central, judecătorii de la Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie au statutul de detaşaţi, exercitând numai atribuţii proprii procesului electoral. Curtea reţine şi faptul că desemnarea unor judecători de la Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie în Biroul Electoral Central nu transformă această autoritate electorală în organ judecătoresc, hotărârile acestuia putând fi atacate la Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie.

– desemnarea vizează judecătorii şi procurorii cu domiciliul sau reşedinţa în judeţ sau în municipiul Bucureşti pe baza criteriului apropierii domiciliului sau reşedinţei de localitatea sau subdiviziunea administrativ-teritorială în care va funcţiona biroul electoral de circumscripţie, acest criteriu neexistând în cazul detaşării întemeiate pe art. 58 din Legea nr. 303/2004.(…)"

(Textul complet al articolului se regăsește în publicația menționată mai sus)